

Bones companyies per a 'Males companyies'

Club Editor publica la primera obra de Marc Cerdó, novel·la apadrinada pel poeta, assagista i traductor Arnau Pons i per l'escriptor Biel Mesquida

Feia vint anys que [Club Editor](#) no publicava un autor d'aquí a la col·lecció el Club dels Novel·listes; i en feia quaranta que no publicava una òpera prima d'un autor d'aquí. El segell que va publicar Mercè Rodoreda, Llorenç Villalonga, Xavier Benguerel, Blai Bonet..., les últimes primeres obres, les va editar el 1968 ('Els carnissers' de Guillem Frontera) i el 1970 ('Cròniques d'un mig estiu' de Maria Antònia Oliver). Però ara la responsable de Club Editor, Maria Bohigas, néta de [Joan Sales](#), el fundador de l'editorial, fa confiança a 'Males companyies' de Marc Cerdó.

'És una novel·la, explica Marc Cerdó, que figura que escriu el protagonista com si fos un dietari. Viu amb els pares i els avis i explica com fugí de casa perquè és un entorn que li impedeix de créixer. Però no pot anar-se'n com ho faria un qualsevol, necessita un cataclisme i provoca un accident que l'obliga a anar-se'n de totes passades. 'Males companyies' és la història d'una fugida. Més i tot, d'un viatge físic i interior. Aquest viatge, me'l van inspirar unes paraules de Sèneca de 'Lletres a Lucili' (Col·lecció Bernat Metge) que diuen: 'De què t'estranyes, car Lucili, que els viatges no t'aprofitin gens, si pertot t'emportes a tu mateix. T'estalona la mateixa causa que t'expel·lia.' (Lletra XXVIII, 'Els viatges no guareixen l'esperit'). Que vol dir que tu continuaràs essent tu encara que el paisatge canviï, que un nou paisatge no et resoldrà els problemes, els problemes aniran amb tu. I el protagonista incorre en l'error de pensar que canviant de paisatge deixarà els problemes enrere, canviarà d'identitat.'

Aquesta és la seva primera novel·la, però que sigui la primera no vol pas dir que no sigui una novel·la madura. Biel Mesquida, que ha fet la presentació del llibre, titula en un [apunt](#) del seu bloc: 'Ha nascut un escriptor'. I diu: 'Aquest Joan, el protagonista, un bergant que s'ha anat endurint el cor en un exercici ascètic, que infligeix matadura a tothom, que ens fa viure la seva vida com una aventura continuada entre el Meursault de 'L'étranger' d'Albert Camus i el Marc Esquert de 'Mister Evasió' de Blai Bonet amb uns diàlegs trunyellats amb ginys verbals d'altíssima qualitat, farcit de càrregues de profunditat que has d'anar viu perquè no t'estormiïn, m'ha fet enlairar per universos desconeguts i plens de suspens. He fet un llepallengües.'

Una llengua inventada

Un dels trets més notables de la novel·la de Cerdó és la llengua que empra, una llengua inventada que es forma a partir d'un català estàndard 'acolorit amb notes de color local' (Marc Cerdó va néixer a Pollença i hi va estar-hi fins als divuit anys. Després es va establir a Barcelona.). 'No he volgut escriure com a les 'Rondaies mallorquines' ni escriure massa bonic. Per exemple, no sal. Per dues raons: de primer, perquè a Pollença no salam, i segon, perquè és un recurs massa obvi per a marcar el salt dialectal.' L'autor defensa aquesta llengua inventada basant-se en unes paraules de Maurici Serrahima: 'Una obra literària és una tria feta sobre les paraules d'una llengua determinada.' Segons Cerdó, hi ha més d'un nivell de llenguatge al llibre. I parteix d'una sèrie de pressupòsits: 'No m'adreç al lector mallorquí. Tampoc no m'adreç al lector principatí ni valencià. M'adreç a un lector universal. Aquest llibre s'ha de poder llegir aquí i a la Xina.' Continua: 'Llengua inventada? Sí. Un autor ha d'inventar-se la llengua. Això té a veure amb l'estil. I una obra ha d'esser escrita amb voluntat d'estil (llegesc molt darrerament sobre estil).'

Marc Cerdó té trenta-cinc anys i és professor de literatura a batxillerat. La literatura, la porta empeltada com qui diu de naixement, perquè és fill de l'escriptora i [blocaire Xesca Ensenyat](#), a qui dedica el llibre. N'explica un munt d'anècdotes curioses, de la seva mare, que la defineixen, a ella, però també a ell. Una: 'Quan la gent em trobava graciós en una festa, la mare m'agafava i em deia: 'Recorda que no hi ha cap paraula que hagi sortit de la teva boca que no te l'hagi posada jo a dins.' En aquest sentit era una mare

molt castradora, però també era tremendament irresistible, amb uns dots de seducció a través de les paraules fora del corrent. Era la meva interlocutora perfecta.' Dues: 'Quan acompanyava la mare al supermercat a comprar, jo la seguia, anava darrere seu llegint un llibre. I ella em deia que no ho fes, que em veuriem com un al·lot estrany.'

'He nascut i m'he criat en un entorn de llibres. He llegit de petit i m'he convertit en una persona diferent. Els pocs èxits sentimentals, els dec a la literatura. Ja ho diu en Biel (Mesquida): llegir fa tornar guapo.'

El paper de Maria Bohigas a 'Males companyies'

Marc Cerdó assegura que el llibre solament podia sortir a Club Editor. Dues raons: la primera, la mala experiència que Cerdó ha tingut amb algunes editorials, arran d'unes gestions que ha fet per editar el material literari de la seva mare amb caràcter pòstum; la segona, considera que hi ha dos tipus d'editors, els que són realment editors i els que de fet no passen d'impressors. Cerdó considera Maria Bohigas 'una editora com una casa': 'Va veure el llibre acabat abans que no ho fos.'

'Males companyies' és un llibre que s'ha fet lentament. Hi ha estat vuit anys a fer-se. Cerdó va passar una versió molt acabada, però no pas definitiva, a l' [Arnau Pons](#) , i aquest, col·laborador de l'editorial, la va enviar a la Maria Bohigas. 'Quan va arribar a les mans de la Maria era una novel·la excessiva, amb alts i baixos, amb un potencial evident i amb incoherències lingüístiques. La Maria hi va posar ordre. Hem tingut una entesa total.'

Hem demanat a Maria Bohigas per què ha optat per 'Males companyies'. Resposta: 'En Marc Cerdó és un escriptor: té un món propi, té una veu pròpia i una relació amb els seus personatges. En aquesta novel·la no pots separar el fons de la forma i, per mi, això vol dir que al darrere hi ha un escriptor. Jo anava esperant l'obra que m'agradés de veritat i vaig tenir la sort que em a venir la primera i ha estat bona.'

9 febrer 2010

Una notícia de VilaWeb.cat

Edició GENERAL

<http://www.vilaweb.cat>

[Enllaç permanent](#)